

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Suriyeli Mülteci Öğrencilerin Türkiye Algılarına Yönelik Metaforik Bir Çalışma

A Metaphorical Study: The Perceptions of Syrian Refugee Students Learning Turkish as A Foreign Language About Turkey

Emrah Boylu^{a*}, Ömer Faruk Işık^b

^a*Istanbul Aydın University, Istanbul, Turkey*

^b*Zhejiang International Studies University, Hangzhou, China.*

Öz

Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algılarını metaforlar aracılığı ile belirlemektir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) yaklaşımından yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Aydın Üniversitesi, Aydın TÖMER'de A2, B1, B2 seviyesinde Türkçe öğrenen Suriyeli 235 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin, Türkiye'ye ilişkin sahip oldukları algılara yönelik metaforları ortaya çıkarmak amacıyla onların her birinden "Türkiye ..... gibidir, çünkü ....." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerin kişisel bilgilerini toplamak amacıyla da kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Öğrenciler Türkiye ile ilgili toplam 201 geçerli metafor üretti. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında öğrencilerin ürettikleri metaforların, 51'i aidiyet, 56'sı koruyucu, 35'i olumlu his, 5'i olumsuz his, 24'ü sevgi, 19'u yol gösterici ve 11'i zorunluluk teması adı altında kategori edilmiştir. Bu çerçevede, öğrencilerin genel olarak Türkiye'yi kendileri için koruyucu bir yer olarak gördükleri, Türkiye'yi geçici bir yer olarak görmeyip aidiyet duygusu besledikleri ve genel olarak Türkiye'ye yönelik olumlu hislerinin olduğu söylenebilir. Bunlara ek olarak öğrencilerin bazılarının da (11) Türkiye'ye zorunlu nedenlerle geldiği ve Türkiye'ye karşı olumsuz his besledikleri (5) tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, Suriyeli mülteci öğrenciler, metafor, algı, Türkiye.

Abstract

The aim of this study was to determine the perception of Syrian refugees who learn Turkish as a foreign language about Turkey through metaphors. Phenomenology approach, which is one of the qualitative research methods, was utilized in the study. The study group of this research consists of 235 Syrian refugees who learn Turkish at A2, B1, B2 level at Aydın TOMER, Istanbul Aydın University. The students were asked to complete the following sentence "Turkey is like..... because....." in order to uncover the metaphors for their perceptions of Turkey. A form was also designed to gather demographic data about the students. Students produced a total of 201 valid metaphors for Turkish. When the results of the study were examined, the metaphors produced by the students were categorized under the following themes: 51 for belongingness, 56 for protective, 35 for positive feeling, 5 for negative feeling, 24 for love, 19 for guiding and 11 for necessity. In this context, it can be said that students generally viewed Turkey as a protective place for themselves; they do not perceive Turkey as a temporary location but have sense of belonging and have positive feelings toward Turkey. In addition, it was found out that some of the students (11) had to come to Turkey due to compelling reasons, and they(5) had negative feelings towards Turkey.

Keywords: Turkish education, Syrian refugee students, metaphor, perception, Turkey.

© 2020 Başkent University Press, Başkent University Journal of Education. All rights reserved.

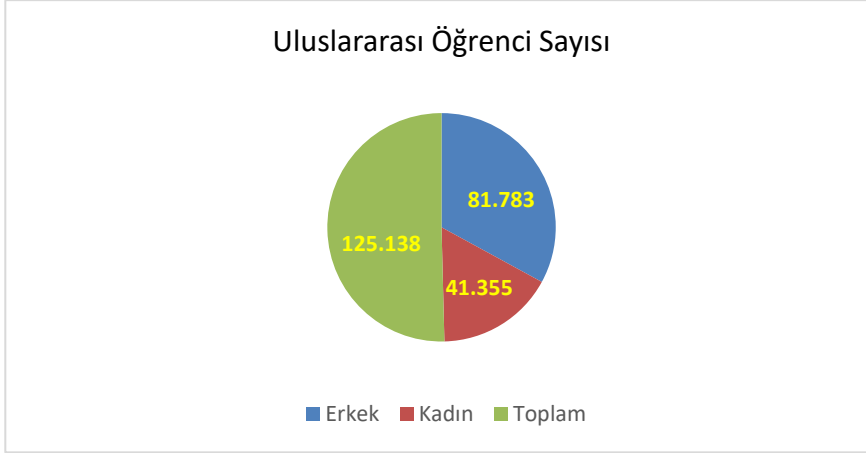
*ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: Asst. Prof. Dr. Emrah Boylu, Department of Turkish Education, Faculty of Education, İstanbul Aydın University, İstanbul, Turkey. E-mail address: emrahboyulu@aydin.edu.tr. ORCID ID:0000-0001-9529-7369.

^bÖmer Faruk Işık, Department of Turkish Language, Faculty of Eastern Languages and Cultures, Zhejiang International Studies University, Hangzhou, China. E-mail address: isikfrk@gmail.com. ORCID ID: 0000-0002-3773-4089.

Received Date: May 6th. 2019. Acceptance Date: January 8th, 2020.

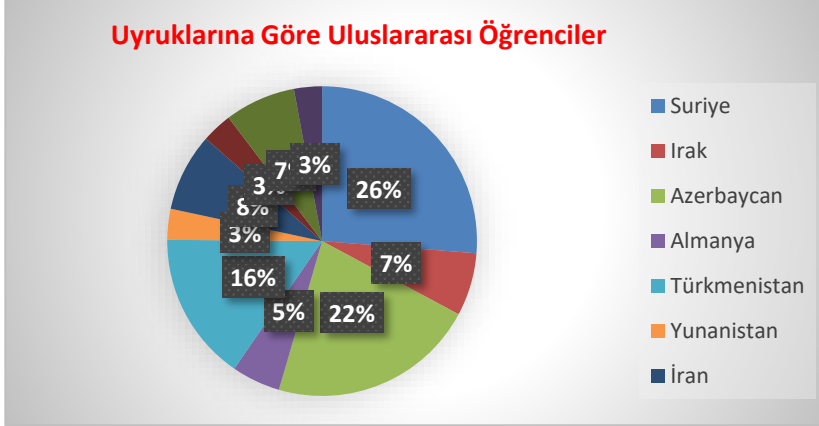
1. Giriş

Türkiye özellikle 2000'li yılların başından itibaren uluslararası öğrencileri ülkeye çekmek adına çeşitli adımlar atmış ve atmaya devam etmektedir. Hem atılan bu adımlar hem de Türkiye'nin uluslararası ekonomide ve siyasette kaydettiği ilerlemeler neticesinde yabancıların Türkiye'ye geliş sebepleri ilk başta turizm iken buna Türkiye'de eğitim almak ve Türkçe öğrenmek de eklenmiştir. Bu noktada hâlihazırda bugün Türkiye'de çeşitli üniversitelerde eğitim alan uluslararası öğrenci sayılarına ilişkin veriler (2017-2018) aşağıdaki gibidir:

Grafik 1. Türkiye'de eğitim gören uluslararası öğrenci sayısı (Kaynak: <https://www.yok.gov.tr>)

Grafiğe bakıldığında ülkemizdeki uluslararası öğrenci sayısı 125.138'dir. Bunların 81.783'ü erkek, 41.355'i ise kadındır. Bu öğrencilerin uyruklarına göre yüzdelik dağılımı (ilk 10 ülke) ise aşağıdaki gibidir:

ÜLKE	ÖĞRENCİ SAYISI
Suriye	20.701
İrak	5.187
Azerbaycan	17.088
Almanya	4.012
Türkmenistan	12.247
Yunanistan	2.546
İran:	6.418
Bulgaristan	2.510
Afganistan	5.826
Somali	2.310

Grafik 2. Uyruklarına göre uluslararası öğrencilerin dağılımı (Kaynak: <https://www.yok.gov.tr>)

Yukarıdaki bilgilerden hareketle uluslararası öğrencilerin ülkelere göre dağılımına bakıldığında en fazla uluslararası öğrencinin "Suriye" uyruklu olduğu görülmektedir. Bu durumun temel sebebi ise Mart 2011'de başlayan iç karışıklıkların savaşa dönüşmesi ve Türkiye'nin de ilgili ülkenin sınır komşusu olması nedeni ile yaklaşık 3,5 milyon Suriyelinin ülkeye gelmesidir. Öyle ki 05.09.2019 tarihi itibarıyla Türkiye'de yaşayan Suriyelilerin yaş aralıklarına göre güncel dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1

Türkiye’de Yaşayan Suriyelilerin Yaş Aralıklarına Göre Dağılımı

Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
Toplam	1.982.443	1.675.807	3.658.250
0-4	284.650	265.845	550.495
5-9	255.071	240.162	495.233
10-14	199.920	185.184	385.104
15-18	151.009	123.447	274.456
19-24	321.775	230.068	551.843
25-29	206.160	146.611	352.771
30-34	169.656	124.449	294.105
35-39	119.914	94.713	214.627
40-44	79.110	69.984	149.094
45-49	58.662	55.884	114.546
50-54	47.370	45.419	92.789
55-59	33.006	33.336	66.342
60-64	23.029	23.759	46.788
65-69	15.112	15.761	30.873
70-74	8.492	9.154	17.646
75-79	4.718	5.937	10.655
80-84	2.615	3.272	5.887
85-89	1.415	1.875	3.290
90+	759	947	1.706

Kaynak: <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>

Tablo 1’e bakıldığında ilkökul ve üniversite eğitimi alabilecek yaş aralığında (7-29) yaklaşık 2 milyon Suriyeli mültecinin olduğu görülmektedir. Bu nedenle ana dilleri Arapça olan Suriyelilerin Türkiye’de yaşamaları, eğitim görmeleri için Türkçeye ihtiyaç duymaları gün yüzüne çıkmış ve bununla beraber bu hedef kitleye Türkçe öğretimi de hız kazanmıştır. Suriye’den Türkiye’ye zorunlu ya da isteyerek gelen sığınmacıların Türkiye ve Türkçe hakkındaki algıları ise bu noktada önem arz etmektedir. Bu bağlamda ilgili araştırmalara bakıldığında Aydın (2017) çalışmasında, ADÜ TÖMER’de çeşitli ülkelerden toplam 25 öğrenciyle yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde ettiği verilerde öğrencilerin Türkiye ve Türkçeye ilişkin algılarının hangi boyutta olduğunu tespit etmiş ve öğrencilerin çoğunun Türkiye ve Türkçeye karşı olumlu tutum sergiledikleri saptamıştır. Alyılmaz, Biçer ve Çoban (2015)’in çalışmasında toplam 15 Kırgız öğrencinin görüşleri yazılı bir görüşme formuyla toplanmış ve öğrencilerin Türkiye’ye karşı olumlu görüşlere sahip olduğu tespit edilirken Türkçeyi de kolay öğrenilebilen bir dil olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Şengül (2017) çalışmasında Afganistanlı Özbekistan Türkü öğrencilerin Türkçeye yönelik algılarını yarı yapılandırılmış görüşme formuyla almış ve sonuç olarak öğrencilerin Afganistan ile Türkiye arasındaki siyasi ve tarihî dostluk ile kültür benzerliği sebebiyle Türkçeye olumlu baktıklarını tespit etmiştir. Uçak (2017) çalışmasında Irak’ta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye, Türkler ve Türkçe algısını belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada öğrencilerin görüşleri anket ve görüşme formu ile toplanmış ve öğrencilerin Türkiye, Türkler ve Türkçe hakkında olumlu algıya sahip oldukları sonucuna varılmıştır. Boylu ve Işık (2017) çalışmalarında farklı ülkelerden toplam 100 öğrenciden “Türkçe ..... gibidir, çünkü .....” cümlesini tamamlamalarını istemiş ve elde edilen metaforları 4 tema altında sınıflandırmışlardır. Çalışma sonucunda öğrencilerin 31’inin Türkçeyi ihtiyaç olarak gördüğü, 21’inin Türkçeyi zor bulduğu ve 30’unun ise Türkçeye karşı olumlu his beslediği ortaya çıkmıştır. Suriye’den Türkiye’ye gelenler üzerinde yapılan araştırmalara bakıldığında ise içeriğinde hem metafor hem de Suriyeli sığınmacıları ele alan iki adet çalışmaya rastlanmıştır. Kara, Yiğit ve Ağırman (2016)’ın “Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Suriyeli Mülteci Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi” isimli çalışmalarında 3. ve 4. sınıfta okuyan 70 lisans öğrencisinin “Suriyeli mülteci ..... gibidir, çünkü .....” cümlesindeki boşluklara verdikleri cevaplarda olumlu ve olumsuz metaforların olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin bir kısmı Suriyeliler hakkında zarar veren, kimsesiz metaforları geliştirirken bir kısmı da akraba, kardeş metaforlarını geliştirmişlerdir. Diğer çalışma ise Akkaya’nın (2013) “Suriyeli Mültecilerin Türkçe Algıları” isimli çalışmasıdır. Akkaya araştırmasında Gaziantep’te kalan 52 mülteçiden “Türkçe ..... gibidir, çünkü .....” cümlesindeki boşlukları doldurmalarını istemiş ve ortaya çıkan metaforları sınıflandırmıştır. Olumlu metaforlar; değer verme, iletişim, dil yapısı, ahenk, söz varlığı, diller arası etkileşim ve bireysel farklılık şeklinde sınıflanırken olumsuz tutum sınıflandırmasında ise bebek ve kural metaforlarının olduğu tespit edilmiştir. Göçen (2019) tarafından yapılan araştırmada da Türkçeyi yabancı dil olarak B1, B2 ve C1 seviyelerinde öğrenen toplam 90 öğrencinin Türkçenin dil bilgisine yönelik metaforları tespit edilmiş ve öğrencilerin “Diller Arası

İlişki, Özellik, Sistematiiklik, Zenginlik, Zorluk-Kolaylık” olmak üzere 5 farklı kategoride metafor ürettikleri görülmüştür.

Yukarıdaki araştırmalara bakıldığında metafor konusunun alan yazında az çalışıldığı ve özellikle Suriye’den Türkiye’ye gelen sığınmacıların Türkiye hakkındaki görüşlerine ait metafor temelli bir algı çalışmasının olmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin dilini öğrendiği ülkeye yönelik geliştirdiği metaforik algı, ilgili ülkenin dilinin öğrenilme niteliğinin belirlenmesinde de önemli bir faktördür. Suriyelilerin büyük bir bölümünün de Türkiye’ye zorunlu gelmesi ve burada yarım bıraktıkları hayatlarına devam edebilmeleri için birçok engeli aşmak zorunda kalmaları Türkiye’ye yönelik algılarında belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu nedenle çalışma, alana yeni bir soluk katacak ve Türkçe öğrenen Suriyelilerin Türkiye hakkında ne düşündüklerine ait güncel bir araştırma olacaktır. Bu çerçevede araştırmanın amacı, Türkiye’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye’ye ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğrenciler, Türkiye’ye ilişkin algılarını hangi metaforlarla açıklamaktadırlar?
2. Türkiye’ye ilişkin üretilen metaforlar hangi temalar altında toplanmaktadır?
3. Üretilen metaforların kur seviyelerine göre temalara dağılımı nasıldır?
4. Cinsiyete göre metaforların temalara göre dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) yaklaşımından yararlanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek (2011: 79) olgu bilim araştırmalarının amacını, bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmak olarak belirtir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu İstanbul Aydın Üniversitesi Aydın TÖMER’de A2, B1, B2 seviyesinde Türkçe öğrenen Suriyeli 235 mülteci öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubuna ait demografik bilgiler aşağıdaki gibidir:

Tablo 2

Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

		Toplam	
		f	%
Ülke	Suriye	235	100
Yaş	15-20	235	100
Cinsiyet	Erkek	108	46
	Kadın	127	54
Seviye	A2	174	74
	B1	49	21
	B2	11	5
Toplam		235	100,0

Tablo 2’ye bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin 108’inin erkek, 127’sinin ise kadın olduğu görülmektedir. İlgili öğrencilerin 174’ü A2, 49’u B1, 11’i ise B2 seviyesinde Türkçe öğrenmektedir.

2.3. Verilerin Toplanması

İlgili literatür incelendiğinde metaforlarla algının ölçüldüğü çalışmalarda verilerin toplanmasında araştırmaya katılanlara "XXX.....gibidir, çünkü....." ifadesinin tamamlatıldığı görülmüştür (Saban, 2004, 2008; Akkaya, 2013; Göçer, 2013; Boylu ve Işık, 2017, Göçen, 2019) Bu bağlamda ilgili çalışmanın verileri toplanırken de öğrencilerden “Türkiye ..... gibidir, çünkü .....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğrencilerin kişisel bilgilerini toplamak amacıyla da kişisel bilgi formu oluşturulmuştur.

2.4. Verilerin Analizi

Alan yazın incelendiğinde (Saban, 2004, 2008, Altun ve Apaydın, 2013; Akkaya, 2013; Boylu ve Işık, 2017; Göçen, 2019) ilgili çalışmalarda öğrencilerin metaforlarının analiz edilmesi ve yorumlanması süreci “adlandırma aşaması”, “eleme ve arıtma aşaması”, “derleme ve kategori geliştirme aşaması” ve “geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması” olmak üzere dört aşamada gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada da bu dört aşama esas alınarak yapılmıştır. Bu bağlamda birinci aşamada, öğrencilerin anlamlı metaforlar üretip üretmedikleriyle birlikte üretilen metaforlara uygun mantıklı açıklama yapıp yapmadıklarına bakılmıştır. Eleme ve arıtma aşamasında, adlandırma aşamasından geçen metaforlar, konusu, kaynağı ve konusu ile kaynağı arasındaki ilişki bağlamında ele alınmış ve tasnif edilmiştir. 235 kâğıttan metafor ve kaynağı arasında bir anlam ilişkisi olmayan 34 hatalı çalışma iptal edilmiş ve 201 geçerli metafor üzerinden çalışma yürütülmüştür. Derleme ve kategori geliştirme aşamasında ise öğrencilerin ürettikleri metaforlar, sahip oldukları ortak özellikler bakımından incelenmiştir. Bu bağlamda 201 metafor kavramsallaştığı alana göre (aidiyet, koruyucu, olumlu his, olumsuz his, sevgi, yol gösterici ve zorunluluk) 7 tema ismi altında toplanmıştır. Son aşama olan geçerlik ve güvenilirlik sağlama aşamasında da uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda bir uzmana, 201 adet örnek metafor imgesinin alfabetik sıraya göre dizili olduğu bir liste ve 7 tema ismi ile özelliklerini içeren liste verilmiştir. Uzmanın bu iki listeyi de kullanarak birinci listedeki örnek metafor imgelerini ikinci listedeki 7 tema altında (hiçbir metafor imgesini dışarıda bırakmayacak şekilde) toplaması istenmiştir. Güvenirlik çalışması kapsamında görüşüne başvurulmuş uzman, 32 metaforu araştırmacılarından farklı bir kategoriyle ilişkilendirmiştir. Araştırmanın güvenilirliği, Miles ve Huberman’ın (1994: 64) formülü (Güvenirlik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı X 100) kullanılarak hesaplanmıştır (Saban, 2008: 467) Bu durumda güvenirlilik = $169/169 + 32 \times 100 = \%84,07$ olarak hesaplanmıştır. Fakat Saban, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olduğu durumlarda arzu edilen düzeyde bir güvenilirlik sağlanmış olacağını belirtir (Saban, 2008: 467). Bu durumda hem bu çalışmada ortaya çıkan güvenilirlik %84,07 olarak hesaplandığı için hem de 201 metaforun sayısı olarak fazla olması ve yapılacak kategorilendirme aşamasında hataya yol açabileceği düşünülerek 1 uzmanın daha görüşüne başvurulmuştur. İlgili uzman da birinci listedeki örnek metafor imgelerini ikinci listedeki 7 tema altında topladıktan sonra yaptığı eşleştirmeler karşılaştırılmış ve 19 metaforun farklı bir kategoriyle ilişkilendirildiği tespit edilmiştir. Bu durumda güvenirlilik = $182/182 + 19 \times 100 = \%90,54$ olarak hesaplanmıştır. Bu işlemlerin ardından ilk uzman tarafından farklı bir kategoriye yerleştirilen 32, ikinci uzman tarafından farklı bir kategoriye yerleştirilen 19 metafora bakılmış ve her iki uzman tarafından da farklı bir kategoriye yerleştirilen ortak metaforlar belirlenmiştir. Her iki uzman tarafından da farklı bir kategoriye yerleştirilen 11 metafor tespit edilmiştir. Uzmanların farklı bir kategoriye yerleştirdikleri bu 11 metafor üzerinden tekrar güvenilirlik çalışması yapılmış ve güvenirlilik, %94,52 olarak hesaplanmıştır. Bu bilgilere ek olarak öğrencilerin ürettikleri metaforların gerekçeleri herhangi bir düzeltme yapılmadan yazdıkları gibi alınmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli mültecilerin Türkiye’ye ilişkin geliştirdikleri metaforlarla ilgili olarak elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

3.1. Öğrenciler Türkiye’ye İlişkin Algılarını Hangi Metaforlarla Açıklamaktadırlar? Sorusuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye’ye ilişkin geliştirdikleri metafor listesi Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3
Öğrencilerin Türkiye’ye İlişkin Ürettikleri Metaforlar Ve Tekrar Sayıları

Metaforlar	Tekrar Sayısı
Altın	2
2. Vatanım, 2. yurdum, 2. Ülkem,	33
Ağaç	1
Ailem	1
Ana, Anne, Annem	15
Anne Kucağı	1
Arkadaşım	1
Aşkım	1
Ay	1
Aynı ülkem	1
Baba	1

Cennet, Dünyadaki cennet, Harika cennet	18
Çiçek	1
Diğer annem	1
Dünya	2
Evim	3
Fırtına	1
Geçici bir ülke	1
Geleceğim	2
Gözlerim	1
Güneş	2
Güzel	1
Güzel Rüya	1
Harika bahçe	1
Hastane	1
Hayal	2
Hayat	1
Hayatımın Işığı	1
Hiçbir şey	3
Işık	3
İkinci ev, İkinci evim	7
İkinci hayatım	1
İkinci yuvam	2
İlerleme	1
Kahraman	1
Kar	1
Kardeşim	2
Kendi yurdum	1
Kitap	3
Kitaplık	1
Medine	1
Melek	1
Memleketim	2
Merhametli bir anne	1
Mucize	1
Mum	2
Müslüman ülke	1
Okul	1
Huzur	1
Rüya	3
Su	2
Suriye	3
Tüm Dünyanın Annesi	1
Umut	3
Ülkem, Vatanım, Vatan	37
Vatansever	1
Vefakâr bir dost	1
Yeni bir hayat, Yeni bir ülke, Yeni bir vatan	11
Yeniden doğmak	1
Yuvam	3
Toplam	63
	201

Tablo 3'e bakıldığında öğrencilerin geliştirdiği farklı metafor sayısının 63, tekrar eden metafor sayısının ise 201 olduğu görülmektedir. Bu bilgilere ek olarak en çok tekrar eden metaforlar ise şöyledir:

- Ülkem, vatanım, vatan (37)
- 2.vatanım, 2. yurdum, 2. Ülkem (33)

- Cennet, Dünyadaki cennet, Harika cennet (18)
- Ana, Anne, Annem (15)

Yukarıda en çok tekrar eden metaforlara bakıldığında Suriyeli mülteci öğrencilerin bazıları Türkiye'yi artık kendi vatanları olarak gördükleri, bazılarının Suriye'den sonra 2. vatan olarak gördükleri dikkat çekmektedir. Buna ek olarak yine Türkiye'ye yönelik cennet ve anne metaforlarını ürettikleri görülmektedir. Bu bağlamda öğrencilerin Türkiye'yi ikinci vatan olarak görmelerinin sebebini Ö3 kodlu öğrenci "Suriye'de savaş oldu zaman hemen Türkiye'ye geldik ve o kapıları bize açtı ve açık kalple hoş geldin dedi. Biz onunla çok mutluyduk ve de okullara gittik hiç yabancı ülke hissetmedik." şeklinde belirtirken Türkiye'yi cennet olarak gören öğrencilerden Ö108 kodlu öğrenci "Türkiye'de büyüdüm burada okudum. Gerçek hayat gördüm güvenli bir ev oturdum ailemle bütün yemekleri yedik. Hiçbir şeyden mahrum olmadık her gün sabahlara gülüşük bir yüzle kalkıyoruz. Mutluluk hissetmek yeterli." şeklinde açıklamıştır.

3.2. Öğrencilerin Türkiye'ye İlişkin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımı Nasıldır? Sorusuna İlişkin Bulgular

Öğrencilerin ürettikleri metaforların temalara göre detaylı dağılımını gösteren tablolar ise Tablo 4'te görülmektedir.

Tablo 4

Öğrencilerin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımına İlişkin Bilgiler

	Aidiyet	Koruyucu	Olumlu His	Olumsuz His	Sevgi	Yol Gösterici	Zorunluluk	Geçersiz	Geçerli	Toplam
f	51	56	35	5	24	19	11	34	201	235
%	21,7	23,8	14,9	2,1	10,2	8,1	4,7	14,5	85,5	100,0

Tablo 4'e bakıldığında öğrencilerin ürettikleri metaforların, 51'i aidiyet, 56'sı koruyucu, 35'i olumlu his, 5'i olumsuz his, 24'ü sevgi, 19'u yol gösterici ve 11'i zorunluluk temasına aittir. Bu çerçeveden bakıldığında öğrencilerin genel olarak Türkiye'yi kendileri için koruyucu bir yer olarak gördükleri, Türkiye'yi geçici bir yer olarak görmeyip aidiyet duygusu besledikleri ve Türkiye'ye yönelik hislerinin olumlu olduğu söylenebilir. Bunlara ek olarak öğrencilerin bazılarının da (11) Türkiye'ye zorunlu nedenlerle geldiği ve Türkiye'ye karşı olumsuz his besledikleri (5) görülmektedir. Öğrencilerin ürettikleri metaforların temalara göre detaylı açıklamaları ise tablo 5'teki gibidir.

Tablo 5

Türkiye'ye "Aidiyet Hissi" Besleyen Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar ve Gereçekleri

No	Metafor	Metaforun Gereçesi
Ö 1	Altın	Türkiye çok değerli bir ülke.
Ö 2	Anne Kucağı	Biz Suriyeden çaresiz çıkınca Türkiye bizi kucağına aldı ve kapılarını açtı bizi yolda bırakmadı ben onun bu iyiliğini hiç unutmuyacağım.
Ö 3	İkinci Ülkem	Suriye'de savaş oldu zaman hemen Türkiye'ye geldik ve o kapıları bize açtı ve açık kalple hoş geldin dedi. Biz onunla çok mutluyduk ve de okullara gittik hiç yabancı ülke hissetmedik.
Ö 4	İkinci Yurdum	Türkiye'de yaşıyorum, okuyorum.
Ö 5	Gözlerim	Türkiye çok güzel bir ülke ve milleti çok güzel, çok güzel yerler var.
Ö 6	Rüya	Türkiye bize uykuda rüya görmek gibi rahatlık verdi. Bu ülke artık benim rüyam.
Ö 7	Anne	Burada kendimi annenin yanı gibi huzurlu istiyorum.
Ö 8	Suriye	İçinde müslümanlar var ve alışkanlıkları alışkanlıklarımız gibidir.
Ö 9	Suriye	İçinde müslümanlar var Suriyeliler var. Bu için buralıyım.
Ö 10	Cennet	Çok güzel bir ülke ve benim için
Ö 11	Işık	Ben burada yaşıyorum ve her yere girmek istesem o bana ışık gibi yol gösteriyor.
Ö 12	Vatan	Benim vatanım gibi hissediyorum yeni bir hayat başlıyorum.
Ö 13	Vatan	Ben Türkiye'de çok rahatlı yaşıyorum. Hiçbir eksikim yok okuyorum, Türkçe öğreniyorum. Kimlik aldım.
Ö 14	Vatanım	Burada okuyorum ve yaşıyorum ve burada devam ediyorum.
Ö 15	Vatanım	3 senedir Türkiye'deyim ve burada çok mutluyum ve alıştım.
Ö 16	Vatanım	Ben buraya çok alıştım aynı kendi vatanım.
Ö 17	Vatanım	İki buçuk yıldır Türkiye'de yaşıyorum ve daha uzun yıllar yaşayacağım çünkü burası ikinci ülkem gibidir.

Ö 18	Vatanım	Çünkü artık Türkiye'de hayata devam ediyorum.
Ö 19	Vatanım	Türkiye'de dört yıldır yaşıyorum ve daha uzun yıllar yaşayacağım.
Ö 20	Vatan	Türkiye'de hayatıma devam edeceğim. Hayatıma Suriye'de devam edemedim.
Ö 21	2. Vatanım	İyi ülke, Türkiye'de benim hakim alıyorum ve Türkiye'de iyi insanlar çok var rahat veriyorlar ve akrabalar Türkiye'de yaşıyorlar.
Ö 22	İkinci vatanım	Ben üç yıldır yaşadım ve büyüdüm ve okudum burada çalışıyorum.
Ö 23	Vatansever	Bizi kendi topraklarına aldı ve ülkenin insanları gibi davranıyordu.
Ö 24	Evim	Sanki evimde gibi rahatladım
Ö 25	Memleketim	Evim gibi ve güvende hissediyorum
Ö 26	İkinci vatan	Ben Suriye'de çok yaşadım ve artık burda yaşıyorm burda benim çok arkadaşlarım oldu.
Ö 27	Ülkem	Türkiye Suriyenin kuzeyinde oluyor. Türkiye bize geldikten sonra eğitim hakkı verdi ve vatanlaşmak hakkı verdi. Yani bize Türk halkı gibi davranıyor.
Ö 28	Benim Vatanım	Burada çocukluğumu yaşadım
Ö 29	Vatanım	Vatanıma benziyor ve Türkiye'de olduğumda vatanımda olduğumu hissediyorum.
Ö 30	İkinci vatanım	Türk insanlarla beraber yaşıyorum ve Türkiyede oturuyorum ve okula gidiyorum ve öğreniyorum. Onun için benim vatanım gibi ve Türkiye Suriyelileri korudu.
Ö 31	Ülkem	Türkiye'de yaşıyorum
Ö 32	İkinci vatanım	Türk vatandaşlığı alacağım ve Türkiye Suriye'ye benziyor. İnsanlar çok iyi davranıyor, havası çok güzel, kıyafetleri çok güzel.
Ö 33	İkinci ülkem	Burda yaşıyorum okuyorum iyi insanları görüyorum o da yardım ediyorlar.
Ö 34	Vatanım	Türkiye'yi çok beğendim ve Türkiye'de okurum, Türkiye'de yaşarım.
Ö 35	İkinci vatan	Hem Suriye hem Türkiyede yaşadım ve artık 2 ülke benim vatanım.
Ö 36	Ülkem	Burda çok arkadaşlarım var. Burada yaşıyorum ve Türkiye'de çok mutluyum.
Ö 37	İkinci vatanım	Bizim ülkemizde büyük bir savaş var. Türkiye kültürümüze ve kalbimize en yakın ülke.
Ö 38	Yuvam	Türkiye'de yaşıyorum ve bu ülkeyi sevdiğim için yuvam gibi görüyorum.
Ö 39	İkinci hayatım	Suriye'den çıktıktan sonra hayatım yenilendi.
Ö 40	İkinci evim	Suriye'den Türkiye'ye geldim ve burada yaşıyorum.
Ö 41	Suriye	Türkiye Suriye gibidir. Burayı kendi ülkem gibi sevdim ve dönmeyi düşünmüyorum.
Ö 42	Aynı ülkem	Her şey var aynı Suriye gibi. Burada yeni bir hayat kuracağım. Burdaki insanlar çok iyi.
Ö 43	İkinci vatanım	Türkiye yaşadığım yerdir.
Ö 44	2. yurdum	Geldiğimden beri çok Türk arkadaşlarım oldu. Kendimi hiç yalnız hissetmedim ve Türkçe öğrenirken hiç zorluk çekmedim.
Ö 45	İkinci yuvam	Burada gözümü açtım, büyüdüm
Ö 46	Benim ülkem	Dünyaya gözümü burada açtım. Hayata burada alıştım, bir savaş yüzünden Türkiyeyle tanıştım ama sanki bu savaş benim için yeni bir hayattı. Burada gerçekleştirdiğim hayaller başka yerde çok zor olabilirdi.
Ö 47	Yuvam	Burada yaşıyorum, okula gidiyorum. Ben buralara bağlandım.
Ö 48	İkinci vatanım	Burada yaşıyorum ve Türkçeyi öğreniyorum ve buralara alıştım.
Ö 49	İkinci evim	Burası bizim kendi evimiz gibi.
Ö 50	İkinci evim	Türkiye evim gibi.
Ö 51	İkinci vatan	Suriye'ye benziyor havası çok güzel, yemekleri çok lizzetli kıyafetleri çok güzel, insanlar çok iyi davranıyorlar.

Tablo 5'e bakıldığında 51 Suriyeli mülteci gencin Türkiye'ye yönelik ürettikleri metaforların ağırlıklı olarak Türkiye'yi kendi vatanları, ikinci vatanları veya evleri (Ö51, Ö49, Ö44, Ö46, Ö34, Ö32) olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu kapsamda Suriyeli mülteci öğrencilerin kendi ülkelerinden çıkmak zorunda kalarak Türkiye'ye gelmeleri ve burada yeni bir hayat kurmaları sosyolojik olarak kolay bir süreç değildir. Fakat öğrencilerin ürettikleri metaforlara bakıldığında gelinen Türkiye'yi benimsedikleri, buraya yönelik bir aidiyet duygusu taşıdıkları ve bunu da kendi vatanı veya evi yerine koyarak açıklamaları oldukça önemlidir. Bu kapsamda bakıldığında Ö46 numaralı öğrenci Türkiye'yi "benim ülkem" metaforu ile açıklanmamış ve gerekçesini "*Dünyaya gözümü burada açtım. Hayata burada alıştım, bir savaş yüzünden Türkiye'yle tanıştım ama sanki bu savaş benim için yeni bir hayattı. Burada gerçekleştirdiğim hayaller başka yerde çok zor olabilirdi.*" şeklinde, Ö2 numaralı öğrenci "anne kucağı" metaforu ile açıklamış ve gerekçesini "*Biz Suriye'den çaresiz çıkınca Türkiye bizi kucağına aldı ve kapılarını açtı bizi yolda bırakmadı ben onun bu iyiliğini hiç unutmayacağım*" şeklinde belirtmiştir.

Türkiye'yi "*koruyucu*" olarak gören öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve gerekçelerine ilişkin açıklamalar Tablo 6'daki gibidir.

Tablo 6

Türkiye'yi "Koruyucu" Olarak Gören Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö52	Hayal	Türkiye çok güvenli ve çok iyi insanlar var. Büyük ve güzel bir ülke mutlu hayat yaşıyorum. Rahatım.
Ö53	İkinci vatan	Ben Suriye'den çıktım. En yakın bir vatan var oraya geldik ben ve aileler. Çünkü Suriye'de savaş var. Ben ve ailem iyi bir hayat yaşamak istedik.
Ö54	Cennet	Gelmeden önce Türkiye'nin fotoğrafına baktım hem güzel hem de çok güvenli bir ülke. Türkiye'ye geldikten sonra ben hayat yeniden gördüm.
Ö55	Vatan	Okula gidiyorum ve Türkiye yardım ediyor. Güvenlikte eşit. Suriye'de savaş var ve kapılar açık aynı kardeş gibiyim.
Ö56	Anne	Türkiye çok iyi ve güvenli bir ülke. Beni koruyor ve benim için korkuyor.
Ö57	Çiçek	Güven verir ve her şey vardır.
Ö58	Umut	Bir zamanlarda umudumuzu kaybettik evimizi, arkadaşlarımızı kaybettik Türkiye bize umut verdi arkadaş verdi. Yurt verdi. Yeni bir hayat verdi bize. Ben Türkiye'yi çok seviyorum.
Ö59	Merhametli bir anne	Çocuklara bakıyor ve ilgileniyor ve müslüman bir ülkeye kardeş ülke ve güvenli bir yerdir.
Ö60	Anne	Biz savaştan kaçtık o bizi korudu ve kapsadı.
Ö61	Anne	Hiç kimse Suriyelilerin kendi ülkelerine girmesini istemedi ama Türkiye kapılarını bize açtı ve hepimizi savaştan korudu. Anne gibi çocuklarını korumak için her şeyi yapar.
Ö62	Medine	Benim vatanımdan çıktığım zaman hiçbir ülke bana "hoş geldin" demedi ve Türk milleti bize kardeşçe muamelede bulundu.
Ö63	İkinci vatanım	Ülkemde savaş varken bir tek Türkiye kapılarını açtı
Ö64	Anne	Türkiye'de hiç korkmuyorum
Ö65	Anne	Anne gibi yapıyor. Vatansız kişileri Türkiye çağırıyor. Türkiye bizim hepimize iyi geldi onun için ileride iyi bir şeyler yapmak lazım.
Ö66	Hastane	Bana her zaman yardım ediyor.
Ö67	Vatanım	Suriye'de savaş var
Ö68	Vatan	En zor zamanımızda bize yardım etti ve bize dil öğretiyorlar
Ö69	Vatan	Bize yardım ediyor, kapıları bize açtılar.
Ö70	Vatan	Bize kapı açtılar, yardım ediyorlar güzel bir ülke
Ö71	Vatan	Türkiye'de eğitim çok iyi ve benim vatanımda savaş var ve yeni bir hayata başlayacağım
Ö72	Vatan	Suriye savaş var ama Türkiye'de barış bir hayat var.
Ö73	Vefakâr bir dost	Zor zamanımda bana yardım etti
Ö74	Annem	Türkiye'ye geldik ve geldikten sonra bize yardım ettiler ve rahat yaşıyoruz.
Ö75	İkinci vatanım	Benim ana vatanımda savaş olduğu zaman Türkiye'ye geldim ve burada yaşadım. Türkiye'de Türklerden hiç kötülük görmedik ve Türkler bize çok yardım etti. Biz de onları çok sevdik.
Ö76	İkinci vatan	Suriye'de savaş var ve hayat çok zor oldu
Ö77	İkinci vatan	Suriye'de savaş var
Ö78	Vatanım	Başka ülkeler Suriyelileri istemiyor. Türkiye Suriyelileri korudu. Okullar açıldı ve genç Suriyeliler üniversiteye gidebilir.
Ö79	Aşkım	Türkiye'de kendimi çok rahat hissediyorum. Türkler muhteşem bir millet onlardan çok şeyler öğrendim. Adalet, cesaret ve güç.
Ö80	İkinci evim	Ülke yok ve Suriye'de savaş var.
Ö81	Anne	Suriye'de savaş başladığında bize ulaştı
Ö82	Cennet	Çok güzel bir ülke. Türkiye'ye ilk girince güvenliği hissettim. İnsanları çok iyi davranıyorlar. Türkiye Suriye'ye benziyor. Burada her şey çok güzel.
Ö83	Anne	Anneler çocukları korur, hep yanında olur. Türkiye de öyle işte.. Kötü günlerimizde yanımızda oldu ve bize kapılarını açtı.
Ö84	Ana	Her ülkeden mazlumlar gelir ve herkesi kabul ediyor ve ilimle ilgili çok önemlidir.

Ö85	Ailem ve arkadaşım	Bana çok fayda verdi ve savaştan korudu
Ö86	Vatanım	Bu devlet çok güzel. Türkiye bize yardım etti. Başka devletler bize yardım etmiyor.
Ö87	Mucize	Savaştan bana kurtardı ve her şey vatanım gibi yaşıyorum okul açtı ve her şey yapabilirim ve vatanımdan çıkınca Türkiye ilk ülke bize kapıları açtı.
Ö88	Kahraman	Bana savaştan kurtardı.
Ö89	Kardeşim	Bize yardım etti ve çok iyi şeyler yaptı, iyi davrandı. Türkçe öğrenmek için kurs açtı.
Ö90	Arkadaşım	Bize yardım etti ve bizi korudu ve Türkçe öğrenmek için Türkçe kursu açtı.
Ö91	İkinci vatanım	Suriye'de savaş oldu. Türkler kardeşler hoşgeldiniz siz bizim kardeşlerimizsiniz dediler.
Ö92	İkinci vatanım	Şu anda benim vatanımda savaş var. Bu yüzden Türkiye'ye geldik ve bir sebebi daha var babam iflas etti ve hasta oldu.
Ö93	Yeni bir ülke	Suriye'de savaş var buraya geldik ve yeni bir yer, ülke oldu bizim için.
Ö94	Yeni bir ülke	Suriye'de savaş olduğu için buraya geldik ve burası bizim için yeni bir ülke.
Ö95	Yeni bir ülke	Suriye'de savaş olduğu için buraya geldik ve burası benim için yeni bir ülke.
Ö96	Huzur	Ülkemden çıktuktan sonra Türkiye bana yardım etti ve okumak için üniversiteye gireceğim.
Ö97	Baba	Çalışma ve okuma haklı sağladı.
Ö98	İkinci ev	Ben evimden zorla çıkınca Türkiye beni aldı ve iyilik yaptı.
Ö99	İkinci Yuvam	Ülkemde savaş olunca buraya geldim ve yaşadım. Çok mutluyum çok güvenli bir ülke.
Ö100	Hayat	Türkler dürüsttür ve birbirine yardım eder. Yabancılara da yardım ederler kardeşleri gibi sayarlar ve hiç yabancı olduğunu bilmezler.
Ö101	İkinci evim	Türkiye beni korudu ve yardım etti, bana çok iyi arkadaşlar verdi.
Ö102	Yuvam	Savaştan çıkıp Türkiye'ye geldim ve iyi bir şekilde yaşadım.
Ö103	Hayatımın Işığı	Suriye'den ilk çıktığımdan beri Türkiye'ye ulaştığım zaman bir sürü zorluklarla karşılaştım ama bura bana ışık verdi beni korudu.
Ö104	Anne	Bize sahip çıktı ve hayatımı, geleceğimi görebiliyorum ve hayallerimi gerçekleştirebilirim.
Ö105	Umut	Kapılarını bize açtı ve Türk okulda okumamıza izin verdi ve bu sayede başarılı olacağım.
Ö106	İkinci Yurdum	Ben Türkmenim ve Türkiye bana ayrımcılık yapmıyor. Bana bütün imkanları sağlıyor. Eğitim sağlık.. Türk arkadaşlarım da bana çok iyi davranıyorlar ve benden çok memnunlar.
Ö107	İkinci yurdum	Bütün ilkelerin kapıları kapalıyken Türkiye kapıları bize açtı. Ayrıca ben buraları çok seviyorum. Burada sıfırdan başladık. Huzur ve güven içinde yaşıyoruz.

Tablo 6'dan hareketle 56 Suriyeli mülteci öğrencinin Türkiye'ye yönelik ürettikleri metaforlara ve gerekçelerine bakıldığında öğrencilerin ağırlıklı olarak Türkiye'yi, sığınan güvenli bir yer olarak gördükleri dikkat çekmektedir. Bu kapsamda öğrenciler Türkiye'yi baba, anne, arkadaş, mucize, kahraman, cennet vb. metaforlarla açıklamışlardır. Bu çerçevede Ö83 numaralı öğrenci Türkiye'yi "anne" metaforu ile açıklamış ve gerekçesini "*Anneler çocukları korur, hep yanında olur. Türkiye de öyle işte.. Kötü günlerimizde yanımızda oldu ve bize kapılarını açtı*" şeklinde belirtmiştir. Açıklamaya bakıldığında öğrencinin aslında Türkiye'ye karşı beslediği duygunun ne kadar sıcak ve yoğun olduğu da görülmektedir. Yine Ö73 numaralı öğrenci Türkiye'yi "vefakâr bir dost" metaforu ile açıklamış ve gerekçesini "*Zor zamanımda bana yardım etti*" şeklinde belirtmiştir. Ö107 numaralı öğrenci ise "ikinci yurdum" metaforu üretmiş ve gerekçesini "*Bütün ilkelerin kapıları kapalıyken Türkiye kapıları bize açtı. Ayrıca ben buraları çok seviyorum. Burada sıfırdan başladık. Huzur ve güven içinde yaşıyoruz.*" şeklinde açıklamıştır.

Yukarıdaki metaforlara ve açıklamalarına bakıldığında öğrencilerin zor zamanlarında kendilerine kucak açan bir aile ferdi veya onları kendi vatandaşı gibi gören ve her imkânı sağlayan, onları savaştan kurtaran bir ülke olarak gördükleri ortaya çıkmıştır.

Türkiye'ye yönelik olumlu his besleyenlerin ürettikleri metaforlar ve gerekçeleri Tablo 7'deki gibidir:

Tablo 7

Türkiye'ye Yönelik "Olumlu His" Besleyenlerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö108	Cennet	Türkiye'de büyüdüm burada okudum. Gerçek hayat gördüm güvenli bir ev oturdum ailemle bütün yemekleri yedik. Hiçbir şeyden mahrum olmadık her gün sabahlara gülüşük bir yüzle kalkıyoruz. Mutluluk hissetmek yeterli.
Ö109	Annem	Birinci şey çok güzel bir ülke her gün yeni bir şey bana öğretiyor ve çok huzurlu. Bizim ülkemiz huzurlu değil. Bize çok yardımcı oldu.
Ö110	Cennet	Muhteşem bir ülke, insanlar çok edepli, namuslu ve şerefli. Burada çok mutlu oldum. Doğası da cennet gibi.
Ö111	Cennet	Muhteşem bir ülke.
Ö112	Kar	Güzel bir ülke ve kar görmek mutluluk
Ö113	Cennet	Cennet çok güzeldir Türkiye de çok güzel.
Ö114	Dünyanın Cenneti	Her şey yeşil ve çiçeklerle doludur. Türkiye'de her şey farklı ve çok güzeldir.
Ö115	Dünyanın Cenneti	Deniz var çok parklar ve güzel manzaralar var.
Ö116	Ay	Türkiye ay gibi karanlıkta bana ışık veriyor ve çok güzel.
Ö117	Cennet	Çok güzel manzaraları vardır. Çok nehirleri vardır. Bir de kızları güzeldir.
Ö118	Cennet	Çok güzel
Ö119	Vatanım	Ben burada yaşıyorum ve yaşayacağım. İnşallah Türkiye'de yeni bir hayata başlayacağım. Türkiye çok güzel bir vatan. Bu yüzden Türkiye çok iyi benim için.
Ö120	Ülkem	Çok güzel
Ö121	Vatanım	Türkiye'de yaşamak çok güzel ve vatanım gibi.
Ö122	Yeniden doğmak	Türkiye'de yetişkin oldum ve her şey değişti. Hayallerim, fikirlerim, amaçlarım değişti.
Ö123	Vatanım	Suriye'de savaş olduktan sonra Türkiye'ye geldim ve şimdi burada yaşıyorum. Türkiye'de hiç kötü şeyler görmedim.
Ö124	İkinci Vatanım	Burda yaşayabilirim, Türkçe konuşurum ve güzel bir ülke
Ö125	Vatanım	Türkiye'de insanlar çok güzel, Türkiye çok güzel
Ö126	Yeni bir hayat	Türkiye'de çok şey öğrendim. Daha anlayışlı oldum, yeni bir folklor ve kültür gördüm. Türkiye çok bayındır bir ülke.
Ö127	Cennet	Her yerde farklı şeyler var ve farklı çiçekler. Denizler ve parklar çok güzelo yüzden cennet gibidir.
Ö128	Cennet	Türkiye'de her şey var hem okuyorum hem güzel bir şehirde yaşıyorum
Ö129	Dünyadaki cennet	Yemekleri çok güzel ayrıca hava durumu da değişik ama çok güzel.
Ö130	Tüm Dünyanın Annesi	Her şey Türkiye'de vardır. Her cinsiyet, her ülke ve yerden insanlar vardır.
Ö131	Harika bahçe	Her yerde ağaçlar ve çiçekler var
Ö132	Anne	Güzel ve sakin bir ülkedir.
Ö133	Müslüman ülke	Dini okullar var ve Kuran okuyorlar yani bina gibi çok büyük bir devlet.
Ö134	Cennet	Çok ağaçlar var ve denizler var. Ben burada çok mutluyum.
Ö135	İkinci vatan	Şuanda benim vatanımda savaş var. Ben yaşamak istiyorum ve Türkiye güzel bir vatan o yüzden Türkiye'ye geldim.
Ö136	Dünya	Türkiye'nin denizi havası çok güzel. Farklı insanlar var ve çok büyük çok güzel bir ülke.
Ö137	Hayal	Çocukken Türkiye'ye gelmeyi hayal ediyordum ve buraya gelmek beni çok mutlu etti.
Ö138	Dünya	Güzel insanlarla tanışmamamı sağladı. Akıl, hayal, kalp her şey insanların içinde dünya gibi bir ülke.
Ö139	Rüya	Gelmeden önce Türkiye nasıl bir ülke hayal ediyordum. Biraz kalabalık ama çok güzel bir ülke.
Ö140	İlerleme	Hayatım Türkiye'de başladı ve hayallerimi Türkiye'de kuruyorum. Türkiye'de yaşamak çok güzel.
Ö141	Işık	Ben Türkiye'de büyüdüm ve Türkiye'de yeni bir hayata başladım, yeni bir dil öğrendim. Yeni Türk arkadaşlarım oldu ve Türkiye'deki en güzel yerleri gördüm.
Ö142	Altın	Türkiye halkı çok hoş ve iyi

Tablo 7’den hareketle Türkiye’ye yönelik olumlu his besleyenlerin ürettikleri metaforlara bakıldığında genel olarak Türkiye’yi cennete (Ö134, Ö128, Ö111, Ö110, Ö108) kara (Ö112), anneye (Ö109, Ö130) aya (Ö116) ve vatana (Ö125, Ö121, Ö119) benzettikleri görülmektedir. Bu bağlamda ilgili metaforların gerekçelerini Ö110 kodlu öğrenci “*Muhteşem bir ülke, insanlar çok edepli, namuslu ve şerefli. Burada çok mutlu oldum. Doğası da cennet gibi.*” şeklinde açıklarken Ö127 “*Her yerde farklı şeyler var ve farklı çiçekler. Denizler ve parklar çok güzel yüzden cennet gibidir.*” şeklinde açıklamıştır. Bunlara ek olarak Türkiye’yi “anne” metaforu ile açıklayan öğrencinin (Ö109) gerekçesi “*Birinci şey çok güzel bir ülke her gün yeni bir şey bana öğretiyor ve çok huzurlu.*”, “vatan” olarak belirten öğrencinin (Ö119) gerekçesi ise “*Ben burada yaşıyorum ve yaşayacağım. İnşallah Türkiye’de yeni bir hayata başlayacağım. Türkiye çok güzel bir vatan. Bu yüzden Türkiye çok iyi benim için.*” şeklindedir.

Tablo 8

Türkiye’ye Yönelik “Olumsuz His” Besleyenlerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö144	Hiçbir şey	Bu benim vatanım değil.
Ö146	Hiçbir şey	Bu benim vatanım değil.
Ö147	Hiçbir şey	Bu benim vatanım değil.
Ö143	Geçici bir ülke	Türk insanlar Suriyelilere çok yardım etmiyorlar. Bir de okuduğum Türk okulunda bazı öğrencilerde ve hocalarda ırkçılık var. Derslerde bize çok yardım etmiyorlar.
Ö145	Fırtına	Nasıl fırtınada yaşamak zor. Türkiye’de de yaşamak zordur.

Tablo 8’e bakıldığında öğrencilerden 3’ü (Ö144, Ö146, Ö147) Türkiye’yi “hiçbir şey”, 1’i (Ö143) “geçici bir ülke” 1’i (Ö145) ise “fırtına” metaforu ile açıklamıştır. İlgili metaforların açıklamalarına bakıldığında ise Ö143 numaralı öğrenci Türkiye’yi geçici bir ülke olarak görmekte ve bunun sebebini “*Türk insanlar Suriyelilere çok yardım etmiyorlar. Bir de okuduğum Türk okulunda bazı öğrencilerde ve hocalarda ırkçılık var. Derslerde bize çok yardım etmiyorlar. Yeni Suriyeli öğrenciler Türk okuluna geldiği zaman müdürler zorluk çıkarıyor.*” şeklinde belirtmiştir. Ö145 numaralı öğrenci ise oluşturduğu fırtına metaforunu “*Nasıl fırtınada yaşamak zor. Türkiye’de de yaşamak zordur.*” şeklinde açıklamıştır. Yukarıdaki bilgilerden hareketle öğrencilerin 4’ü Türkiye’yi kabullenmemişken 1’i (Ö143) Türklerin ve okuduğu okuldaki öğretmen ve öğrencilerin kendisine karşı tutumlarını gerekçe göstererek Türkiye’ye karşı olumsuz bir tutum geliştirmiş bu durum da onun Türkiye’yi geçici bir ülke olarak görmesine neden olmuştur.

Tablo 9

Türkiye’ye Yönelik “Sevgi” Besleyen Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö148	Kardeşim	Türkiye’yi çok severim, kardeşimi nasıl severim onu öyle severim. Kardeşim benim canım Türkiye benim canımdır. Kardeşim de kalbimde yaşıyor o da kalbimde yaşıyor.
Ö149	Cennet	Cennet çok güzeldir ve ağaçlar var ve ırmaklar var ve büyük dağlar vardır. Türkiye’de çok şey cennetteki gibidir. Bu yüzden ben Türkiye’yi çok seviyorum.
Ö150	Vatanım	Çok seviyorum
Ö151	Evim	Her şey yapabilirim. Bütün insanlar birbirine yardım ediyor. Burada hiç korkmuyorum. Burada çok mutluyum. Gelenekleri çok seviyorum.
Ö152	Ana vatanım	Şehirleri çok seviyorum ve insanlar çok güzel
Ö153	Vatanım	Türkiye’de büyüdüm ve okudum. Suriye birinci çünkü Suriye’de doğdum. Türkiye ikinci çünkü Türkiye’de yaşadım ve arkadaşlarım ile tanıştım ve okula giderim. Suriye’yi ve Türkiye’yi çok seviyorum.
Ö154	Vatanım	Ben Türkiye’de yaşıyorum. Türkiye çok güzel. Türkiye’yi seviyorum çünkü o bizi aldı.
Ö155	Vatanım	Biz burada annem, babam, kardeşlerimle birlikte yaşıyoruz. Türkiye benim için ana vatanım gibi İstanbul’u çok seviyorum çünkü İstanbul’da bütün dersleri öğreniyorum. Türkler bize vatanlaş gibi davranıyorlar bu yüzden Türkiye’yi çok seviyorum.
Ö156	Memleketim	Bu memlekette yaşadım, insanlarla tanıştım ve sevdim çünkü sevdim.
Ö157	İkinci vatanım	Ben Suriye’den Türkiye’ye geldim. Türkler çok iyi insanlar ve burada okuyorum. Burada her şeyi yapabiliyorum. Burası çok güzel bir vatan bu sebeple onu çok sevdim.
Ö158	Harika cennet	Çok güzel bir ülke çünkü her yer yemyeşi. Ben Türkiye’yi çok seviyorum ve hep Türkiye’de yaşamak istiyorum. Çiğ köfteyi çok seviyorum Türkiye’nin yemekleri güzeldir.
Ö159	İkinci vatanım	Türkiye bize çok yardım etti. Bu yüzden Türkiye’yi ben çok seviyorum. Türkler ne kadar çay seviyorlar ben de Türkiye’yi öyle seviyorum.

Ö160	Annem	Türkiye'yi çok seviyorum. Türkiye'de huzur var. Türkleri sevgiyle aldık. Türkiye'de çok güzel yerler.
Ö161	Anne	Ben İstanbul'u çok seviyorum.
Ö162	Su	Bizim vatanımız oldu ve ben İstanbul'u çok seviyorum.
Ö163	Güzel	Annem ve kardeşim Türkiye'de yaşıyor, Türkiye'yi çok seviyorum, Türkiye'ye geldim çünkü babam öldü.
Ö164	Evim	Türkiye'de yaşıyorum ve kapıları açtı bana hem ben Türkiye'yi çok seviyorum ve başka bir yere gitmeyi düşünmüyorum.
Ö165	Dünyanın Cenneti	Ben Türkiye'yi çok seviyorum ve ben hayatım boyunca Türkiye'de yaşayacağım, ben savaştan kaçtığım zaman herhangi bir ülke kanatları altına almadı sadece Türkiye aldı. Ben Türkiye'den gerçekten çok memnunum.
Ö166	Umut	Türkiye'yi çok seviyorum çünkü her zaman bana umut veriyor.
Ö167	Melek	Ben yeni bir hayat kurdum bana bütün kolaylıkları verdi. Eğitim, ev her şey. Buraya geldiğim zaman Türkiye'yi o kadar seveceğimi düşünmedim. Artık bu ülkeden gitmeyi düşünmüyorum.
Ö168	Ülkem	Türkiye benim ikinci ülkem çünkü bana hayat verdi ve ben Türkiye'yi seviyorum.
Ö169	Ülkem	Türkiye'yi çok sevdim. Eğer Suriye'de savaş bitmezse gelecekte hayallerimizi burada gerçekleştireceğiz. Eğer gelecekte Türkiye'den çıkarsam burayı çok özleyeceğim.
Ö170	Yeni Ülke	Suriye'de savaş var o yüzden Türkiye'ye geldim ve çok sevdim. Türkçeyi hızlı öğrendim. Burada yeni bir hayata başlıyorum.
Ö171	Kendi yurdum	10 yaşından beri buradayım. Ülkeye alıştım. İnsanları sevdim dostluklar kurdum o yüzden Türkiye'yi çok seviyorum.

Tablo 9'a bakıldığında Türkiye'ye yönelik sevgi besleyen öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve gerekçelerine bakıldığında Türkiye'yi "ülkem" (Ö169, Ö168,) "cennet" (Ö149, Ö165), "annem" (Ö160, Ö161) "kardeşim" (Ö148) metaforları ile açıkladıkları görülmektedir. Bu bağlamda ilgili metaforların gerekçelerini ise Ö160 kodlu öğrenci "Türkiye'yi çok seviyorum. Türkiye'de huzur var. Türkleri sevgiyle aldık. Türkiye'de çok güzel yerler."; Ö169 kodlu öğrenci, "Türkiye'yi çok sevdim. Eğer Suriye'de savaş bitmezse gelecekte hayallerimizi burada gerçekleştireceğiz. Eğer gelecekte Türkiye'den çıkarsam burayı çok özleyeceğim."; Ö166 kodlu öğrenci "Türkiye'yi çok seviyorum çünkü her zaman bana umut veriyor."; Ö159 kodlu öğrenci "Türkiye bize çok yardım etti. Bu yüzden Türkiye'yi ben çok seviyorum. Türkler ne kadar çay seviyorlar ben de Türkiye'yi öyle seviyorum." ve Ö148 kodlu öğrenci "Türkiye'yi çok severim, kardeşimi nasıl severim onu öyle severim. Kardeşim benim canım Türkiye benim canımdır. Kardeşim de kalbimde yaşıyor o da kalbimde yaşıyor." şeklinde açıklamıştır.

Tablo 10

Türkiye'yi "Yol Gösterici" Olarak Gören Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö172	Güneş	Benim yolumu açtı. Eskiden ben evden çıkmıyordum hiçbir şey yapmıyordum ama Türkiye'ye geldim çok mutlu oldum ve her şeyi yapıyorum.
Ö173	Kitap	Her gün yeni şeyler öğreniyorum.
Ö174	Kitap	Her gün bir şey öğreniyorum Her gün Türkiye'de yeni bir ülke bakıyorum.
Ö175	Güneş	Her zaman aydınlatıyor.
Ö176	Okul	Bana çok şey öğretiyor.
Ö177	Mum	Yolumu ve geleceğimi aydınlatıyor.
Ö178	Kitaplık	Kitapları okuyunca çok şeyler öğrenirim Türkiye de tıpkı böyledir.
Ö179	Yeni Hayat	Çok şeyler öğreniyorum
Ö180	Kitap	Her şeyi onunla öğreniyorum
Ö181	Ağaç	Her şey vardır. Bana çok şey öğretiyor.
Ö182	Yeni Hayat	Yeni bir hayat yaşıyorum. Yeni şeyler öğreniyorum.
Ö183	Geleceğim	Yeni bir yolum, yeni bir hayatım. Suriye'de savaş var ama Türkiye'de huzur var.
Ö184	İkinci vatanım	Çok sevgili kişiler vardır ve burada eğitime devam ettim ve çok kütüphane buldum.
Ö185	Diğer annem	Okulların kapısını açtı, çok kurs açtı ve yeni bir hayata başlıyoruz.

Ö186	Rüya	Türkiye çok güzel ve sihirli bir ülke. Türkiye bana farklı şeyler öğretti ve memnunum. Ne kadar güzel olursa olsun vatan gibi olamaz.
Ö187	Mum	Benim hayallerim gerçek oluyor. Karanlıkları açıyor ve insana yol gösteriyor.
Ö188	Işık	Türkçe biliyorsam Türkiye'de her şeyi yapabilirim.
Ö189	2. yurdum	Türkiye bütün hayat fırsatlarını sağladı bana. Irkçılık yapmadı. Bana yabancı gibi davranmadı. Eğitim ve sağlık sağladı ve Türk arkadaşlarımdan memnunum
Ö190	Güzel Rüya	Burada geleceğim. Türkiye'de öğreneceğim. Çok güzel üniversiteler var.

Tablo 10'da Türkiye'yi kendilerine yol gösterici olarak gören öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve gerekçelerine bakıldığında Türkiye'yi Ö174 ve Ö180 kodlu öğrenciler "kitap", Ö181 kodlu öğrenci "ağaç", Ö185 kodlu öğrenci "diğer annem", Ö188 kodlu öğrenci "Işık", Ö187 ve Ö177 kodlu öğrenciler "mum", Ö176 kodlu öğrenci "okul" ve Ö175 kodlu öğrenci ise "Güneş" metaforu ile açıklamıştır. Bu bağlamda ilgili metaforların gerekçelerine bakıldığında ise Ö180 kodlu öğrenci "*Her şeyi onunla öğreniyorum*", Ö187 kodlu öğrenci "*Benim hayallerim gerçek oluyor. Karanlıkları açıyor ve insana yol gösteriyor.*", Ö178 kodlu öğrenci "*Kitapları okuyunca çok şeyler öğrenirim Türkiye de tıpkı böyledir.*", Ö185 kodlu öğrenci "*Okulların kapısını açtı, çok kurs açtı ve yeni bir hayata başlıyoruz.*" ve Ö174 kodlu öğrenci "*Her gün bir şey öğreniyorum Her gün Türkiye'de yeni bir ülke bakıyorum.*" şeklinde açıklamıştır.

Tablo 11

Türkiye'yi "Zorunlu Kalınacak Bir Yer" Olarak Gören Öğrencilerin Ürettikleri Metaforlar ve Gerekçeleri

No	Metafor	Metaforun Gerekçesi
Ö191	Su	Eğer ben susuz kalsam ölürüm.
Ö192	Yeni bir ülke	Ben savaş yüzünden artık Suriye'de değilim.
Ö193	İkinci vatanım	Suriye'de savaş oldu ve o yüzden Türkiye'ye gelmek zorunda kaldık.
Ö194	Yeni bir ülke	Suriye'de savaş çıktı ve biz eğitim tamamlamak için buraya gelmek zorunda kaldık.
Ö195	İkinci vatanım	Suriye'de savaş çıktı gelmek zorunda kaldık.
Ö196	İkinci vatanım	Suriye'de savaş çıktı ve gelmek zorunda kaldık.
Ö197	Geleceğim	Suriye'de savaş çıktı ve Türkiye'ye geldik. Yeni bir hayat kurmak istiyorum.
Ö198	Yeni bir vatan	Suriye'de savaş var o yüzden Türkiye'ye geldim. Ayrıca çalışmalarımı tamamlamak için Türkiye'ye geldim.
Ö199	Yeni bir ülke	Suriye'de savaş var ve Türkiye'ye geldik, eğitimi tamamlamak için.
Ö200	İkinci evim	Suriye'den çıktıktan sonra yaşamak için mecbur Türkiye'ye geldik.
Ö201	İkinci vatanım	Suriye'de savaş olduktan sonra ölmek için Türkiye'ye geldim ve burada yaşamaya başladım.

Türkiye'yi zorunlu kalınacak bir yer olarak gören öğrencilerin ürettikleri metaforlar ve gerekçelerine ilişkin verilerin yer aldığı Tablo 11'e bakıldığında öğrencilerin 11'inin bu temaya yönelik metafor ürettikleri görülmektedir. Öğrencilerin Türkiye'yi zorunlu gelinen bir yer olarak görmelerini ise "su" (Ö191), "geleceğim" (Ö197), "yeni bir ülke" (Ö192, Ö194, Ö199) "ikinci vatanım" (Ö201, Ö195, Ö193) vb. metaforlarla açıklamışlardır. Bu kapsamda bakıldığında Ö191 kodlu öğrenci gerekçesini "*Eğer ben susuz kalsam ölürüm.*", Ö198 kodlu öğrenci "*Suriye'de savaş var o yüzden Türkiye'ye geldim. Ayrıca çalışmalarımı tamamlamak için Türkiye'ye geldim.*", Ö197 kodlu öğrenci "*Suriye'de savaş çıktı ve Türkiye'ye geldik. Yeni bir hayat kurmak istiyorum*" Ö196 ve Ö195 kodlu öğrenciler "*Suriye'de savaş çıktı ve gelmek zorunda kaldık.*" şeklinde açıklamıştır.

Öğrencilerin oluşturduğu metafor ve gerekçelerine bakıldığında genel olarak kendi ülkelerinde savaş çıkması nedeni ile Türkiye'yi zorunlu gelinen bir yer olarak gördükleri fakat buna rağmen Türkiye'yi ikinci vatan olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

3.2. Cinsiyetlere Göre Öğrencilerin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımı Nasıldır? Sorusuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 12

Cinsiyetlere Göre Öğrencilerin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımı

	Aidiyet		Koruyucu		Olumlu His		Olumsuz His		Sevgi	Yol Gösterici		Zorunluluk		Geçersiz		Toplam	
Erkek	24	22%	27	25%	14	13%	2	2%	12	11%	10	9%	5	5%	14	13%	10
Kadın	27	21%	29	23%	21	17%	3	2%	12	9%	9	7%	6	5%	20	16%	12

Tablo 12'ye bakıldığında araştırmaya katılan 235 öğrencinin 108'inin erkek, 127'sinin ise kadın olduğu görülmektedir. Bu kapsamda üretilen metaforların cinsiyet temel alınarak temalara göre dağılımına bakıldığında ise erkeklerin 24, kadınların 27'sinin "aidiyet", erkeklerin 27, kadınların 29'unun "koruyucu", erkeklerin 14, kadınların 21'inin "olumlu his", erkeklerin 2, kadınların 3'ünün "olumsuz his", erkeklerin 12, kadınların 12'sinin "sevgi", erkeklerin 10, kadınların 9'unun "yol gösterici", erkeklerin 5 ve kadınların 6'sının "zorunluluk" temasına yönelik metafor ürettikleri görülmektedir. Bu bağlamda temalara cinsiyet kapsamında bakıldığında kadınların Türkiye'ye yönelik olumlu hisselerinin erkeklerden daha fazla olduğu, kadınların erkeklere oranla daha fazla geçersiz metafor ürettiği, Türkiye'ye yönelik üretilen diğer metaforların oranlarının ise her iki cinsiyet açısından birbirine çok yakın olduğu sonucuna ulaşılabilir.

3.3. Seviyelere Göre Öğrencilerin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımı Nasıldır? Sorusuna İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Tablo 13

Seviyelere Göre Öğrencilerin Ürettikleri Metaforların Temalara Göre Dağılımına İlişkin Veriler

	Aidiyet	Koruyucu	Olumlu His	Olumsuz His	Sevgi	Yol Gösterici	Zorunluluk	Geçersiz	Geçerli	Toplam
A2	36	43	27	4	16	14	8	27	148	174
B1	10	11	8	1	6	4	2	7	42	49
B2	5	2	0	0	2	1	1	0	11	11
f	51	56	35	5	24	19	11	34	201	235
%	21,7	23,8	14,9	2,1	10,2	8,1	4,7	14,5	85,5	100,0

Tablo 13'e bakıldığında araştırmaya katılan toplam 235 öğrencinin 174'ü A2, 49'u B1 ve 11'i ise B2 seviyesindedir. İlgili öğrencilerden geçersiz metafor üretenlerin seviyelere göre sayılarına bakıldığında ise A2 seviyesinde 174 öğrenciden 27'si, B1 seviyesinde 49 öğrenciden 7'si geçersiz metafor üretirken B2 seviyesinde 11 öğrenciden geçersiz metafor üreten olmadığı görülmektedir. İlgili bulgular bağlamında öğrencilerin dil seviyelerindeki yeterlik arttıkça metafor üretim başarılarının da arttığı söylenebilir.

Yukarıdaki bilgilere ek olarak A2 seviyesinde üretilen 148 metaforun, 36'sı aidiyet, 43'ü koruyucu, 27'si olumlu his, 4'ü olumsuz his, 16'sı sevgi, 14'ü yol gösterici ve 8'i zorunluluk temasıdır. B1 seviyesinde üretilen 42 metaforun 10'u aidiyet, 11'i koruyucu, 8'i olumlu his, 1'i olumsuz his, 6'sı sevgi, 4'ü yol gösterici ve 2'si zorunluluk temasıdır. B2 seviyesinde üretilen 11 metaforun 5'i aidiyet, 2'si koruyucu, 2'si sevgi, 1'i yol gösterici ve 1'i zorunluluk temasına yönelik olduğu saptanmıştır.

4. Sonuç ve Tartışma

Dil öğretiminde başarılı olmanın en temel gerekçelerinden biri, öğrenilecek hedef dili ve o hedef dilin öğrenileceği ülkeyi sevmektir. Çünkü bir dili mecburiyetten dolayı öğrenmek, dil öğrenimin önündeki engellerin başında gelmektedir. Öyleki Gömleksiz (2013: 652) de öğrencilerin yabancı dile yönelik algılarının dile yönelmede ve onu etkili biçimde öğrenmelerinde etkisi bulunduğunu ve öğrencinin zihin dünyasında yabancı dile ilişkin geliştirdiği metaforik algı da dil öğrenme sürecinin niteliğini belirleyici bir faktör olduğunu belirtir. Öğrencilerin dilini öğrendiği ülkeye yönelik geliştirdiği metaforik algının da ilgili ülkenin dilinin öğrenilme niteliğinin belirlenmesinde önemli bir faktördür. Bu nedenle Suriyeli mülteci öğrencilerin de ülkelerini savaş nedeni ile terk edip zorunlu olarak Türkiye'ye gelmeleri ve hayatlarına burada devam edebilmeleri için en temel gereksinim olan Türkçeyi, öğrenme mecburiyeti içinde kalmaları onları Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen diğer gruplardan ayırılmaktadır. Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algılarının metaforlar aracılığı ile belirlendiği bu çalışmadan elde edilen verilere bakıldığında öğrencilerin

ürettikleri metaforların, 51'inin aidiyet, 56'sının koruyucu, 35'inin olumlu his, 5'inin olumsuz his, 24'ünün sevgi, 19'unun yol gösterici ve 11'inin zorunluluk teması altında kategorileşmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin genel olarak Türkiye'yi kendileri için koruyucu bir yer olarak gördükleri, çoğunluğun Türkiye'yi geçici bir yer olarak görmeyip aidiyet duygusu besledikleri ve genel olarak Türkiye'ye yönelik olumlu bir hislerinin olduğu söylenebilir. Bunlara ek olarak öğrencilerin bazılarının da (11) Türkiye'ye zorunlu nedenlerle geldiği ve Türkiye'ye karşı olumsuz his besledikleri (5) görülmektedir.

Yukarıdaki bilgilere ek olarak ilgili öğrencilerin ürettikleri metaforlardan en çok tekrar edenlere bakıldığında -ülkem, vatanım, vatan (37); 2. vatanım, 2. yurdum, 2. ülkem (33); cennet, dünyadaki cennet, harika cennet (18) ana, anne, annem (15) gibi metaforların çok fazla tekrar etmesi öğrencilerin bazıları Türkiye'yi artık kendi vatanları olarak gördükleri ve bunun nedeni olarak ise Türkiye'de eğitimlerine ve yaşamlarına rahat bir şekilde devam etmelerinin yanında gelecek planlarını Türkiye üzerinden yapmalarının yattığı söylenebilir. İlgili mültecilerin Türkiye'de eğitimlerine ve yaşamlarına rahat bir şekilde devam etmelerinin kanıtı olarak ise Türkiye'yi cennet (18) ve anne (15) metaforları ile açıklamaları gösterilebilir.

Boylu ve Işık (2017: 469-470) eğitimde sürekli başvuru olan araç olan metaforun Türkçe öğretiminde de kullanılması Türkçenin yabancılara öğretiminde öğrenciyi tanıma, süreci yönlendirme, öğretim planını ayarlama, ders kitaplarının yazımı, öğretmen yetiştirme vb. birçok alanda iyileştirme yapılmasına doğrudan katkı sağlayacağını belirtir. Bu çerçeveden bakıldığında gerek diğer milletlerden gelen öğrencilerin gerekse Suriyeli mülteci öğrencilerin Türkiye'ye yönelik algılarının tespiti de aynı şekilde yapılacak Türkçe öğretiminin niteliği hakkında yol gösterici olacaktır. Bu çerçevede;

- Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen öğrencilerin Türkçe eğitimlerine başlamadan önce Türkiye'ye ve Türkçeye yönelik algılarının belirlenmesi yapılacak öğretimin başarısını artıracaktır. Bu nedenle muhakkak Türkçe öğretimine başlamadan önce bu tür bir çalışma yapılmalı ve öğrenciler Türkçe bilmedikleri için Türkiye/Türkçe ..... Gibidir. Çünkü ..... ifadesi kendi ana dillerinde doldurtulmalıdır.
- Öğrencilerin Türkçe öğrenmeden önceki ve öğrendikten sonraki algılarında bir değişiklik olup olmadığına yönelik uygulamalı çalışmalar yapılmalı.
- Bu araştırmanın çalışma grubunu İstanbul'da yaşayan ve Aydın TÖMER'de Türkçe öğrenen öğrenciler oluşturmaktadır. Bu nedenle özellikle Gaziantep, Şanlıurfa, Hatay, Kilis vb. Suriyeli öğrencilerin yoğun yaşadığı illerden seçilecek çalışma gruplarının da Türkiye'ye yönelik algılarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmalı ve elde edilen sonuçlar karşılaştırılarak öğrencilerin yaşadıkları yer ve bölgenin algıları üzerinde bir etkisinin olup olmadığı belirlenmeli.

Kaynakça

- Akkaya, A. (2013). Suriyeli mültecilerin Türkçe algıları. *EKEV Akademi Dergisi*, 56, 179-190.
- Altun, S. A., ve Apaydın, Ç. (2013). Kız ve Erkek Öğretmen Adaylarının “Eğitim” Kavramına İlişkin Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 19(3), 329-354.
- Alyılmaz, S., Biçer, N. ve Çoban, İ. (2015). Atatürk üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye yönelik görüşleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(1), 328-338.
- Aydın, G. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkiye ve Türkçeye ilişkin algılarının incelenmesi. *Journal Of Awareness*, 3(Özel Sayı), 141-164.
- Boylu, E. ve Işık, Ö. F. (2017). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Türkçeye yönelik algılarının metaforlar aracılığı ile belirlenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(3), 450-471.
- Göçen, G. (2019). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin “Türkçenin Dil Bilgisi”ne Yönelik Metaforik Algısı. *Başkent University Journal Of Education*, 6(1),28-45.
- Göçer, A. (2013). Türkçe Öğretmeni Adaylarının ‘Kültür Dil İlişkisi’ne Yönelik Metaforik Algıları. *Turkish Studies* 8(9), 253-263.
- Gömlüksiz, M. N. (2013). Öğretmen adaylarının yabancı dil kavramına ilişkin metaforik algıları. *Turkish Studies* 8(8), 649-664.
- Kara, Ö. T., Yiğit, A. ve Ağırman, F. (2016). Çukurova Üniversitesi Türkçe öğretmenliği bölümünde okuyan öğrencilerin Suriyeli mülteci kavramına ilişkin algılarının incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(4), 945-961.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2008). İlköğretim I. kademe öğretmen ve öğrencilerinin bilgi kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler. *İlköğretim Online*, 7 (2), 421-455.
- Şengül, K. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Afganistanlı Özbek Türklerinin Türkiye Türkçesine yönelik görüşleri. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 27(2), 91-100.

Uçak, S. (2017). Irak'ta yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkiye, Türkler ve Türkçe algısı. *Turkish Studies* 12(14), 491-512.

Yıldım A. ve Şimşek H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

<https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> 14.09.2019 tarihinde erişim sağlanmıştır.

https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2019/Higher_Education_in_Turkey_2019_tr.pdf 14.09.2019 tarihinde erişim sağlanmıştır.